

LINA WOLFF

RAKASTAJAT

SUOMENTANUT SIRKKA-LIISA SJÖBLOM

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Suomentaja kiittää Taiteen edistämiskeskusta saamastaan tuesta.

Lainaukset Michel Houellebecqin romaanista *Mahdollinen saari* s. 96 ja 132 on suomentanut Ville Keynäs.

Lainauksen Friedrich Nietzschen teoksesta *Näin puhui Zarathustra* s. 130 on suomentanut Aarni Kouta.

Tälle teokselle on myönnetty Suomen Kulttuurirahaston maailmankirjallisuuden suomennostukea.

Ruotsinkielinen alkuteos

De polyglotta älskarna

Copyright © Lina Wolff 2016

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-46668-0

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2024

I Ellinor

II Max

III Lucrezia

I Ellinor

*The path of the eclipse occurs in any woman's life
when she is consumed within a mans penumbra.*

Stephen King

EN OLISI IKINÄ uskonut, että ryhtyisin etsimään sitä oikeaa netistä. Nettideittailussa oli jotakin kaupallista, enkä sitä paitsi ollut koskaan kirjoittanut seuranhakuilmoitusta enkä kyllä mitään muutakaan, joten en tiennyt miten itsensä saattoi myydä kirjallisesti. Kaikki poikaystäväni olivat olleet tuiki tavallisia oman kylän poikia. Ensimmäinen, esimerkiksi, oli nimeltään Johnny eikä hänessä ollut yhtään mitään erityistä, ei ainaakaan päältä katsoen eikä ennen kuin paljastui, että hänhän oli-kin oikeasti päästään vialla. Olimme luokkakavereita, ja kaikki alkoi, kun hän kysyi minulta:

– Onko mitään, mitä sä olet aina haaveillut jonkun miehen tekävän sun vuoksi?

Hän oli varmaan kuullut jonkun sanovan niin jossain leffassa ja piti jo silloin ihan tosissaan itseään miehenä. Ja hän luultavasti odotti aivan toisenlaista vastausta kuin minkä minulta sai. Jotakin tyyliin ”joo, olen aina toivonut, että joku nussisi multa aivot pellolle”. Tai jotakin konkreettista toivetta, joka auttaisi häntä kyseisessä hommassa. Mutta minäpä vastasinkin:

– Olen aina halunnut, että joku opettaisi mut tappelemaan.

Ja kun hän ei näyttänyt mielestäni tarpeeksi ällistyneeltä, lisäsin:

– Rökittämään muut ihan kunnolla.

Johnny nyökkäsi hitaasti, sylkäisi maahan ja sanoi:

– Jos sä sitä haluat, namu, niin meikäläinen voi kyllä opettaa.

Heti samana iltana hän otti minut mukaansa tappelukerhoon, kuten hän sitä nimitti. Se koostui joukosta tyyppejä, jotka olivat nähneet *Fight Clubin* ja innostuneet, mutta toisin kuin elokuvan henkilöhahmot, nämä tyytit osasivat eri kamppailulajeja oikeasti ja kokoontuivat kolmesti viikossa erääseen saliin tappelemaan. Kaikki ottelivat kaikkia vastaan. Ensin laskeuduttiin koulun kellariin. Se oli kauttaaltaan kaakeloitu oranssinruskeilla, erikoisen mattapintaisilla laatoilla, jotka toisin kuin tavalliset kaakelit tuntuivat imevän kaikki äänet. Kellarissa kuljettiin pitkillä käytävillä. Kaikki tassuttelivat vaiti, paljain jaloin ja treenikammeet kassissa olalla. Kuului vain ilmastoinnin hurinaa. Viimein tultiin saliin, ja siellä odottivat kyläläiset, jotka halusivat tapella. Valittiin vetäjä ja lämmiteltiin yhdessä. Kaikki olivat notkeita, miehetkin, eikä kukaan hävennyt näyttää taipuvansa spagaattiin tai sivuspageattiin. Kun jalat olivat sillä tavalla levällään, moni piereskeli kuuluvasti, mutta kirjoittamattoman säännön mukaan nauraa ei saanut, päinvas-toin. Sitten tapeltiin. Olin ainoa vasta-alkaja, mutta minulla oli puolellani tärkeä etu: pelkäsin kuollakseni. Jos pelkää kuollakseen, saa yliotteen, sanoi Johnny. Kun pelkää aivan helvetisti, saa ekstraa, ruumis on yllättävän viisas, ja kun vain antaa sen toimia autopilotilla, se pystyy melkein mihin vain. Mutta lopulta on otettava ohjat.

– Ihmisiä ei yleensä vituta se, että niiden kimppuun käydään, vaan se, ettei ne pysty puolustautumaan, Johnny selitti.

Johnny osasi paitsi tapella, myös ampua, ja joskus me ajoimme ampumaradalle, joka sijaitsi omasta kylästämmme naapurikylään johtavan tien varrella. Oranssinväriset kuulosuojaimet päässä kiertelimme ympäriinsä, seurasimme ensin pistooliammuntaa ja sitten kivääriammuntaa. Johnny näytti, miten seisottiin jalat harallaan, kohotettiin pyssy ja osuttiin savikiekkoihin. Ensin simulaattorissa, sitten oikeasti. Eräänä päivänä hän sitten sanoi, että ottaisi minut mukaan metsälle. Hän kertoi metsästyksestä

etukäteén paljon: kuinka oli lähdeittävä yöllä, käytettävä hämäränäköä ja pysyttävä koko ajan hiirenhiljaa.

Retkellä metsästäjät ampuivat yhden ainoan laukauksen, ja se kaatoi villisian. Laukaus kajahti hiljaisuudessa, ja sen jälkeen sian saattoi kuulla edelleen juoksevan, mutta ei samalla tavalla kuin aikaisemmin vaan kömpelösti, oksia katkoen, ja lopulta rauhustaen ja toikkaroiden niin kuin eläin tietäisi kuolevansa ja laahautuisi vesakon läpi paniikin vallassa. Etenimme ääntä kohti, ja samassa Johnny suuntasi taskulamppunsa valokeilan ylös. Silloin näin paljaiden pyökinoksien kurkottelevan pitkien tummien luurankosormien lailla yötaivaalle. Johnny otti minua kädestä, puristi taskulampun reisiensä väliin ja vapaalla kädellään pyyhki lyhyeksi kynittyä tukkaansa, ja minun teki mieli kysyä, miksi hän teki niin, mutta pysyin vaiti. Hän kumartui kuiskaamaan jotakin korvaani, ja luulen, että se olisi ollut jotakin meihin kahteen liittyvää tärkeää, mutta juuri silloin yksi metsästäjistä huusi löytäneensä villisian. Mies valaisi sitä taskulampulla. Luoti oli osunut täydellisesti lapaan, ja verta pulppusi mustille harjaksille. Saalis oli suuri emakko, ja se kannettiin seipään varassa yhteisvoimin auton lavalle. Seuraavana päivänä se paloiteteltaiiin Johnnyn kaverin pihamaalla. Lähdimme sinne aamupalan jälkeen, ja kun saavuimme perille, joka puolella oli verta ja harjaksia, koska kukaan ei tiennyt teurastuksesta mitään. Kaikki osallistuivat parhaansa mukaan ja toistelivat, että piti pitää kiirettä. En osallistunut salametsästykseen enää koskaan.

Eräänä iltana sanoin Johnnyle, että jos hän oli valmis, niin olin minäkin. Silloin hän hymyili ja minä tajusin, että näin ensi kertaa kunnolla hänen hampaansa, ne olivat suuret ja valkoiset kuin sokeripalat ja täydellisessä rivissä hänen suussaan, ja ne muodostivat kummallisen kontrastin hänen finnién arpeutamille kolhoille kasvoilleen. Teimme sen hänen pick-upinsa lavalla, hän oli levittänyt takamukseni alle takkinsa ja se tahriintui vereen.

– Nykyään tytöt eivät ekalla kerralla normaalisti vuoda verta, kouluterveydenhoitaja oli sanonut meille terveysopin tunnilla.
– He ratsastavat ja pyöräilevät ja hyppivät ja pomppivat, ja siksi heidän immenkalvonsa on yleensä kulunut pois.

Minä olin sitten kaiketi ollut hyvin liikkumaton lapsi, koska minulla todellakin oli immenkalvo. Kun Johnny näki kaiken sen veren, häntä ei yhtään kuvottanut vaan hän sai muutamassa sekunnissa. Kun hän oli lauennut, en tiennyt mitä sanoa. Mutta vaistosin jo silloin, että hänen kanssaan oli syytä olla varuillaan. Hän oli tietenkin sivistymätön, kiimainen ja väkivaltainen ja pysyisi sellaisena koko elämänsä, kuten useimmat miehet meilläpäin. Mutta oli hänessä muitakin.

– En tiennytkään, että sä olit neitsyt, hän sanoi.

– Entä sä? kysyin.

– Sama juttu. Mäkin olin.

Sitten Johnny katsoi tahraista takkiaan ja mutisi:

– Jep jep. Jostainhan sitä pitää aloittaa.

Seuraavalla kerralla meni jo paljon paremmin. Puhumattaakaan kolmannesta, neljännestä ja viidennestä kerrasta. Silloin Johnny sanoi, että hänen mielestään me molemmat naitiin jo kuin pornotähdet.

Kun olimme kuusitoistavuotiaita, mursin kämmenselälläni Johnnyn nenän. Se ei ollut tahallista siinä mielessä, että olisin suunnitellut sen, käteni vain heilahti refleksinomaisesti, eikä koko juttu liittynyt mitenkään kamppailu-urheiluun. Nousi joka tapauksessa kauhea haloo, kävimme nimittäin lukiota ja kaikki saivat vihiä tapahtuneesta, niin opettajat ja terveydenhoitaja kuin Johnnyn vanhemmat ja omat vanhempanikin. Johnnyn äiti sanoi:

– Et saa tavata tuota tyttöä enää.

Seisoimme koulunpihalla, ja Johnnyn nenästä valui verta. Hänen äitinsä oli kiiruhtanut paikalle heti saatuaan tietää ja mulkoili nyt minua halveksivasti.

– Äiti, ei Ellinor ole mikään tyttö, Johnny sanoi. – Se on nainen. Ja vau mikä nainen.

Johnny väläytti minulle hymyn otsatukka silmillä.

– Ja vau mikä nainen, hän toisti ja hymyili vieläkin leveämmin sokeripaloillaan.

Lakkaa virnuilemasta, minun teki mieli tokaista, muistatko kuinka kiihotuit verestä, olet sairas paskiainen Johnny, sellaista ei voi kätkeä. Niin halusin sanoa, mutta arvattavasti verisen nenän takia minut valtasikin toisenlainen tunne ja halusin Johnnya. Se oli meille tosi epätyypillistä. Me teimme kaiken yhdessä. Autoimme toisiamme metsästyskiväärien ja muiden aseiden kanssa, tappelimme ja naimme mutta emme halanneet. Nyt kuitenkin teimme niin ja tunsin, miten hänen lämmintä vertaan tipahteli kaulalleni.

– Nyt osaat kaiken, mitä mä olen halunnut sulle opettaa, Johnny sanoi.

Mutta hän lisäsi, että jos vielä kerrankin kääntäisin häneltä oppimani häntä vastaan, hän tappaisi minut siihen paikkaan.

– Jos pystyisit, vastasin.

– Älä ärsytä mua, hän sanoi, ja hänen katseensa mustui.

Nopeasti meille syntyi eräänlainen seksirutiini, vaikkei kaltaistemme teinien tapauksessa ehkä voikaan puhua rutiineista.

– Mennään mun luo, Johnny saattoi sanoa lakonisesti autossa ja työntää kätensä reisieni väliin.

”Johnnyn luo” tarkoitti hänen isänsä metsästysmajaa kylän ulkopuolella. Siellä sai olla rauhassa. Maja oli pieni, ja sen seinissä oli oksaiset helmipaneelit ja ikkunoissa räikeänkeltaiset valkoraitaiset verhot, varmaankin Johnnyn äidin ripustamat. Majaan kuului kaksi makuuhuonetta ja olohuone, jossa oli kamiina. Menimme toiseen makuuhuoneista, ja Johnny käski:

– Riisu vaatteet ja mene makaamaan sängylle.

Tottelin, ja sillä aikaa hän meni keittiöön keittämään kahvia. Sitten hän palasi mukeineen, veti tuolin sängyn jalkopäähän,

siemäili kahvia ja katseli, kun makasin selälläni ketarat leväl-
lään. Hän tuntui näkevän suoraan minuun, syvälle sisään, jos
niin voi sanoa, aivan kuin minussa olisi ollut pimeä tunneli,
jonka läpi kuljettuaan saattoi tupsahtaa ulos jossakin aivan
muualla.

– Onko pakko tuijottaa tuolla lailla? valitin.

– Mieti pornotähtiä. Ei niitäkään vaivaa, että ne on näytteillä.

– Mieti itse, kun mursin sun nenän, vastasin.

– Sä olet leipää mun hampaille, Johnny sanoi ja kohotti
mukinsa kuin maljan.

Sitten hän vain istui siinä hörppimässä kahviaan. Kulautet-
tuaan mukinsa tyhjäksi hän laski sen hyllylle ja rupesi avaamaan
housujensa nappeja.

– Koska saan panna sua perseeseen? hän huohotti kerran,
kun naimme.

Vastasin, että kuorma-autokuskina en pysäköisi viemäriin, jos
suoraan yläpuolella olisi hieno ja mukava autotalli. Johnny nau-
roi muttei sen koommin ottanut asiaa puheeksi.

Muutamaa vuotta myöhemmin minä pulskistuin. Minusta ei
tullut varsinaisesti lihavaa mutta kuitenkin sen verran tanakka,
etten enää ollut Johnnyn silmissä haluttava. Me tapasimme yhä
harvemmin, ja viimein hän lakkasi kokonaan soittamasta. Ker-
ran kokosin rohkeuteni ja soitin hänelle.

– Mentäisiinkö joku päivä ampumaan? ehdotin. – Tai tappe-
lemaan?

Silloin Johnny kertoi tavanneensa toisen. Sitten näin hänet
kylällä sen toisen kanssa. Tyttö oli hoikka ja treenattu, ja hänellä
oli tummat hiukset, jotka riippuivat poninhännällä selässä. Mie-
tin, millaista heidän seksielämänsä mahtoi olla – istuiko Johnny
sängyn jalkopäässä kahvia hörppien ja tyttöä tuijottaen ja mitä
tämä siinä tapauksessa ajatteli siitä.

Kävin tappelukerhossa vuodesta toiseen. Siinä missä muut pelaavat bridgeä, laulavat kuorossa tai käyvät tansseissa muutama iltana viikossa ja saavat siitä lohtua elämän ehtoolla, voivat tavallaan rakentaa vanhuutensa sen varaan tai ainakin saada lievitystä ikääntymisen seurauksiin, minä menin kellarisalille ja tapasin ihmisiä siellä. Tappeleminen teki hyvää, siinä kehittyi, vaikka ikää tuli lisää. Nuoruudesta ja kauneudesta ei herunut lisäpisteitä, mitään ei saanut ilmaiseksi ja kaiken eteen oli nähtävä vaivaa. Kun sitten sain ystäviä muualta, he kummastelivat, miten joku viitsi käyttää aikaa sellaiseen, kun yhtä hyvin saattoi nauttia hyvästä kirjasta, mukavasta seurasta ja viinilasillisesta.

– Kovin moni juttu elämässä ei vedä vertoja tappelemiselle, sanoin.

Tajusin, miltä vastaukseni täytyi heidän korvissaan kuulostaa, mutta olen silti edelleen samaa mieltä. En ole koskaan päässyt yhtä lähelle toista ihmistä kuin noina vuosina kellarissa. Kysymys on keskittymisestä ja toisten katseen lukemisesta. Seksi toimii eri tavalla. Jotkut ummistavat silmänsä ja runkkaavat läpi elämän joko omaan käteen tai jonkun toisen jalkojen väliin, mutta heidän aivoissaan ei tapahdu mitään. Mutta kun seisoo vastustajan edessä, tiettyinä hetkinä näkee suoraan hänen sisäänsä ja ymmärtää täsmälleen, kuka hän on. Sitä paitsi, ja tämän sanoin myös ystävilleni, ihminen ei ole oikeasti vanha niin kauan kuin pystyy potkaisemaan itseään pidempää henkilöä päähän.

Joskus muistelin Johnnya ja ajattelin, että siinäpä oli sairas paskiainen. Sitten tajusin, ettei tärkeintä ole normaalius vaan se, ettei jää yksin.

MINULLA OLI VUOSIEN mittaan useita poikaystäviä, kuka-kuinkin täyspäisiä suorastaan, ainakin jos vertaa siihen mitä oli tulossa. En kuitenkaan muuttanut kenenkään kanssa yhteen. Minä vain elin päivän kerrallaan ottamatta turhia paineita. Kukaan mies ei toden teolla astunut elämääni ennen Calistoa ja käsikirjoitusta. Koko juttu lähti liikkeelle siitä, että laadin profiilin deittisivustolle ja kirjoitin alkajaisiksi:

Olen 36-vuotias ja etsin hellää, mutta en liian hellää miestä.

Harrastuksia en luetellut, en myöskään mielikirjailijoita. Enkä lempiruokia enkä suosikkipaikkoja maailmassa. Täytin vain kohdan, jossa kysyttiin mottoa, siihen kirjoitin: *haluan tavata yllämainitun kaltaisia miehiä*. Sitten tulin ajatelleeksi, että motto tarkoitti oikeastaan jotakin muuta, lausetta tai virkettä, joka voi toimia viisauden sanoina eri tilanteissa. Mutta minulla ei ole ikinä ollut mottoa, joten annoin lauseen jäädä, vaikka se kenties kertoikin jotakin minusta, paljasti niukkasanaisen puolen, joka voisi karkottaa joitakuita. Mutta enhän toisaalta etsinyt verbaalista ihmistä. Latasin sivustolle kuvan itsestäni. Sen on ottanut miespuolinen ystäväni, ja makaan siinä vatsallani hänen sängyllään. En näytä kuvassa vanhalta, koska valoa antaa vain muutama kynttilä, ja kuten ystäväälläni on tapana sanoa, kynttilänvalossa useimmat näyttävät ihan mukiinmeneviltä.

Kului viikko ennen kuin kirjauduin uudestaan sivustolle. Olin saanut roppakaupalla vastauksia. Ällistyneenä luin ne kaikki, yhden toisensa jälkeen. En ole koskaan ollut sellainen nainen, jonka perässä miehet juoksevat. Johnny sanoi kerran, että olin kuin sipuli, että minusta oli kuorittava pois kerros toisensa jälkeen, jos mieli sisään. Useimpia naisia sellainen huomautus olisi loukannut, mutta minä käsitin, että Johnny tarkoitti sen kohteliaisuudeksi. Ja nyt, kun kirjauduin aamuisin sivustolle, odottamassa oli aina kymmenittäin uusia viestejä. Joku vanha herra lupasi minulle ”taloudellisesti huolettomat päivät”, jos kolmesti viikossa tyydyttäisin hänet seksuaalisesti. Kaksikymppinen poika kysyi, voisinko ryhtyä hänen opettajakseen. Kun istuin siinä kahvikuppi kädessäni, nauroin ääneen. Olin liikkunut, mutta en niinkään saamastani ihailusta (kuvahan oli loppujen lopuksi huijausta) vaan siitä, että oivalsin kirjoittajien todella uskovan rakkauteen siinä mielessä, että voisin tarjota heille heidän haluamansa.

Sitten en käynyt sivustolla vähään aikaan. Kaikenlaista tuli väliin, mutta kun kirjauduin sinne taas, näin useiden miesten jatkanee kirjoittelua. Jotkut olivat viestitelleet monta viikkoa lähes päivittäin. Poika, joka uskoi minun pystyvän opettamaan hänelle jotakin, tuntui kehittäneen minusta melkein jonkinlaisen pakkomielteen ja selitti eräässäkkin viestissään, että *minulla on aina ollut naisia, jotka puhuvat puhumasta päästyään, eivät koskaan halua tehdä muuta kuin puhua, mutta sinä vaikutat hiljaiselta ja aidolta*. Hiljaiselta ja aidolta. Minusta se oli hienosti sanottu. Kirjoitin vastaukseksi:

Sinä kai yksinkertaisesti lähetät sellaisia signaaleja, että tykkäät jutella. Yritä lähettää toisenlaisia signaaleja. Ystävällisin terveisin E.

Jotkut miehet kuulostivat uhkaavilta. Eivät siksi, että olisivat uhkailleet minua itse, vaan koska he kertoivat muista miehistä, jotka olivat uhkailleet muita naisia sivustolla.

Tämä maailma ei poikkea todellisesta maailmasta, eräs kirjoitti. Naisia uhkaillaan kuten joka paikassa muuallakin, joten kannattaa varoa.

Siinä tapauksessa blokkaan sinut nyt, hullu, vastasin, ja viestittelymme loppui siihen.

Joskus ajattelin: Miksi jätit minut, Johnny? Mikset voinut vain huolehtia minusta? Nyt uin täällä kylmässä vedessä ja piru tietää, selviänkö hengissä.

Mutta selvisinhän minä, muuten en istuisi nyt kirjoittamassa tätä.

Seuraava poikakaverini oli Klaus Bjerre, ja hän oli Kööpenhaminasta. Hän piti siitä, kun käytin hänestä nimitystä poikakaveri, se kuulemma sai hänet tuntemaan itsensä nuoreksi. Kuulostihan *poikakaveri* nyt paljon paremmalta kuin *miesystävä*. Hän asui kerrostalossa aika lähellä heroiinikatuja. Siinä aikaan Kööpenhaminassa oli vielä oikeita heroiinikatuja ja tyyppien saattoi nähdä nukkuvan seisaaltaan kadunkulmissa talven usvassa. Klaus Bjerren mukaan nistit olivat vaarattomia, ja se piti paikkansa. Minä pysyttelin enimmäkseen kotona, koska – kuten Bjerrellä oli tapana sanoa heilauttaen kättään ikkunaan päin – ”Köpiksessä voi sattua mitä vaan”. Kadun toisella puolella kohosi punainen tiiliseinä. Olen aina pitänyt Kööpenhaminasta mutta pohdin, miksi Bjerre etsi kumppania Ruotsista. Mietin, että hänessä saattoi olla jotakin, minkä tanskalaiset hoksasivat heti mutta minkä hän toivoi jäävän ruotsalaisilta huomaamatta. Tanskalaisten mielestä ruotsalaiset ovat tyhmiä. Ei auta, vaikka olisi kotoisin Skånesta, samoja ääliöitä kaikki, tanskalaiset ajattelevat. Me kelpaamme myy-

mään ruokaa, rakentamaan sillan ja pitämään metsän siistinä, jotta tanskalaiset voivat saapua salmen yli käyskentelemään sinne viikonloppuisin. Ehkä ruotsalainen saattoi kelvata myös vaimoksi tai ainakin rakastajattareksi, siitä Bjerre kai halusi ottaa nyt selvän.

– Minussa on vain yksi pieni vika, Bjerre kertoi, kun tapasimme ensi kertaa, – minä nimittäin ryypään.

En huolestunut silloin, koska en tiennyt juomisesta mitään enkä uskonut, että se vaikuttaisi mihinkään ainakaan aluksi. Mutta sitten hän kosketti minua ja sen jälkeen haisin hänen käsiltään. Myös sänky jossa nukuimme tuoksahti häneltä, ja joskus, kun hän oli noussut ylös, painoin nenäni hänen tyyntyään vasten ja luulin oksentavani. Tyynty löyhkäsi viinalta ja lialta, ruumiilliselta lialta, aivan kuin ruumis ei olisi tiennyt, kuinka hankkiutua eroon kaikesta myrkyistä, ja olisi siksi alkanut tuottaa tunkkaista vastamyrkkyä. Aluksi hän siis etoi minua mutta sitten totuin. Hänen asunnostaan sen sijaan pidin. Se sijaitsi Fredriksbergissä ja oli lämmin, aivan keittiönpöydän vieressä hehkui patteri, jota vasten saattoi kahvia juodessaan painaa säärensä.

Välillämme ei oikeastaan tapahtunut mitään erityistä, ei mitään sellaista, mitä tavallisten pariskuntien välillä ei tapahdu. Erityisintä oli, kun Bjerre puhui yhteisestä tulevaisuudestamme. Hän maalasi sen eteensä kuin linnan, ja silloin hänen katseeseensa ilmestyi jotakin onnellista, ja joskus hän puhuessaan suorastaan unohti juopotella. Hän sanoi, että muuttaisin hänen luokseen ja hän ostaisi leveämmän sängyn ja muita tavaroita, joita halusin. Me kutsuisimme ystäviä kylään, ja hän pitäisi huolen, että tilillä oli aina rahaa ja että meille kertyisi vuosipalkan verran säästöjä pahan päivän varalle.

– Lupaam, että sellaista meille tulee, Bjerre sanoi. – Minä vastaan siitä, ja sinä voit ottaa lunkisti, kun tiedät, että minä suojeleen sinua ja huolehdin kaikesta.

Huomautin, että jos hän halusi saada elämänsä järjestykseen, ensimmäiseksi hänen olisi pantava korkki kiinni. Hän nyökkäsi ja joi lasistaan.

– Totta, hän myönsi. – Sinä et sano sitä, minkä minä haluan kuulla, sinä sanot sen, mikä minun on tarpeen kuulla. Sinä olet oikea ystävä, Ellinor.

Puhuessaan hän katsoi minua verestävillä silmillään. Ne kiilsivät kuin häntä olisi koko ajan itkettänyt. Hän tarttui käteeni, sormet olivat pitkät ja kynnet pureskellut. Kun hän nojautui lähemmäs ja yritti suudella, hänen henkensä haisi niin yököttävältä että käänsin pääni pois. Hän otti taas kulauksen ja räpyteli kiillon silmistään.

– Kun ajattelen elämää, jonka tahdon, hän sanoi, – miellyttävää, rauhallista, rakkaudentäyteistä elämää, jonka haluan sinun kanssasi Ellinor, tunnen pystyväni mihin vain. Olen valmis tekemään mitä vain. Huomenna keräämme kaikki kätkemäni pullot ja tyhjennämme ne viemäriin. Siitä tulee uusi alku.

Taas hän hymyili ja hänen sormensa kiertyivät omieni ympärille.

– Hankitaanko auto? hän ehdotti sitten. – Voisimme ajaa viikonloppuisin Skåneen. Samoilla metsissä ja ostaa halpaa ruokaa Malmöstä.

Sanoin, ettemme tarvitse autoa, että yksi Kööpenhaminan hyvistä puolista olivat vuokrattavat kaupunkipyörät ja että jos teki mieli Skåneen, sinne pääsi junalla. Bjerre näytti huolestuneelta aivan kuin auto olisi ollut jonkinlainen edellytys kaikelle muulle.

– No koira sitten?

Pudistin päätäni.

– Meillä on kaikkea mitä tarvitsemme, sanoin. – Sinun pitää vain lakata juomasta.

Seuraavana päivänä hävittäisimme kaikki pullot. Kaataisimme viinat pois, heittäisimme pullot roskikseen ja aloittai-

simme uuden, tasapainoisen elämän. Sinä aamuna Klaus Bjerre nousi varhain, kävi suihkussa, laittoi miesten hajuvettä ja joi kahvia mutta ei koskenutkaan keittiössä ajelehtiviin pulloihin. Hän katsoi minua, ja hänen silmänvalkuaisensa verestivät mielestäni hieman tavallista vähemmän.

– Kaikki järjestyy, saatpa nähdä, vakuutin. – Kun vain on tarpeeksi päättäväinen, kaikki sujuu kyllä.

– Niin, Klaus sanoi. – Nyt lähden töihin. Kun palaan kotiin, syödään päivällistä ja juodaan ruuan kanssa vettä. Sitten tyhjennetään pullot.

Seisoin ovella hänen takanaan, kun hän meni ulos. Portaisiin ehdittyään hän kääntyi, heilautti kättään ja hymyili.

Palasin sisään ja istuuduin keittiöön syömään aamupalaa. Kun Klausin lähdöstä oli kulunut puolisen tuntia, oveen koputettiin. Kovaa ja määrätietoisesti. En ollut ennen koputusta kuullut askeleita rappukäytävästä, joten päätin, että koputtaja oli seissyt oven takana jo jonkin aikaa. Koonnut rohkeutta ennen kuin oli kohottanut kättään ja kolkuttanut kolme kertaa päättäväisesti. Lakkasin pureskelemasta ja laskin mukini pöydälle. Arvattavasti kaupustelija tai Jehovan todistaja, ajattelin. Mutta tiesin, ettei kaupustelija tai Jehovan todistaja koputtaisi sillä tavalla. He pitivät huolen, että jo heidän koputuksensa sai asunnossa olijan ajattelemaan ystävää, joka voisi tuoda valoa elämään. Kun en tehnyt mitään, kuului uusi koputus. Se oli kova ja vaativa kuin tulija olisi varmasti tiennyt jonkun olevan kotona ja halunnut ilmoittaa, ettei aikonut antaa periksi. Nousin, mutta pysähdyin keskelle lattiaa. Seisoin siinä yöpaitasillani ja tuijotin ovea, mutta en saanut mentyä avaamaan. Nyt oveen kolkutettiin vielä kovempaa, ja sitten joku huhui:

– Avatkaa, rouva Bjerre! Kiltti rouva Bjerre, avatkaa!

Raotin ovea. Porrastasanteella seisoi yksi talon naisista. En ollut koskaan puhunut hänen kanssaan mutta tiesin hänen asuvan tyttärineen seitsemännessä kerroksessa. Klaus sanoi

naista ”siksi kahjoksi”. Nainen oli yhtä surkeasti pukeutunut kuin minäkin tai ehkä vieläkin surkeammin, hänen yöpaitansa rinnuksille oli näet tippunut jotakin kahvin tai marmeladin näköistä.

– Niin? sanoin ovenraosta.

– Sinun pitää tulla mukaan! Regina on sulkeutunut vessaan ja kiroilee.

– Ai kuka Regina? kysyin.

– Tyttäreni.

– Tuskinpa voin auttaa.

– Sinun täytyy, nainen vaati. – Regina voi kuolla.

Halusin sanoa, että minulla oli juuri tänään kaikenlaista muutakin ajateltavaa enkä sitä paitsi yleensä lähtenyt minnekään näin aikaisin aamulla. Sanoinkin niin ja yritin samalla sulkea oven. Mutta silloin nainen hätäntyi tyystin.

– Eijei, hän kiljui, – te ette ymmärrä rouva Bjerre, Regina voi kuolla sinne, teidän pitää tulla auttamaan minua, muuten hän voi kuolla sinne!

En tiedä, miksi tein niin, mutta avasin oven ja astuin porrastasanteelle. Nyt me seisoiimme siellä molemmat ja ympärillä oli hiirenhiljaista. Jollain lailla olimme täysin eristyksissä Kööpenhaminan vilinästä ja vilскеestä, aivan kuin me kaksi tietämättämme ja kokonaan eri huoneistoissa olisimme luoneet jotakin omaa, jotakin epämiellyttävää ja pelottavaa. Oman tyhjiön tai sairaan universumin. Niin ajattelin, ja seuraavaksi, ettei minun pitäisi tietää mitään tyhjiöistä sen enempää kuin sairaista universumeistakaan.

– Mitä minun pitäisi tehdä? kysyin.

– Auttaa hänet pois vessasta!

– Minä olen kipeä, sanoin tietämättä miksi.

– Mikä sinua vaivaa?

Yritin keksiä jonkin taudin ja valitsin mieleeni juolahtaneista kaikkein tarttuvimman, sanoin että minulla oli rokko.